

Biodiversiteit in het Utrecht Science Park

Koers naar 2035

Je kijkt naar een impressie van het Utrecht Science Park, een gebied van ruim 350 hectare. In dit gebied neemt de Universiteit Utrecht van nu tot aan 2035 verschillende maatregelen om biodiversiteit te versterken. Zo herstellen we de lokale biodiversiteit en maken we de verbinding met omliggende groene landschappen.

Op verschillende plekken in de kaart zie je tekeningen van natuurlijke elementen. Door op het plant icoon te klikken kun je meer lezen over wat die betreffende maatregel doet voor de biodiversiteit. Als je meer wilt weten over waar deze elementen in het echt in Utrecht Science Park gaan komen, bekijk dan [het beheerplan](#).

Natuurvriendelijke oevers

Veel dier- en plantsoorten die we in het Utrecht Science Park terug willen uitnodigen, zijn gebaat bij sloten met goede waterkwaliteit en natuurvriendelijke oevers. Deze hebben onder andere flauwe walkanten, waardoor de oevers toenemen in oppervlak en een meer geschikte habitat vormen voor vissen, insecten, (water)vogels en moerasplanten. Sommige oevers in het USP zijn al natuurvriendelijk. De resterende oevers willen we in 2023 en 2024 realiseren. Meer weten? Lees [het beheerplan](#).

Gidssoort: de rietzanger

Deze vogel leeft bij het water. Het liefst bevindt de rietzanger zich langs sloten en in moerassen in combinatie met riet en ruigtes. Door een paar hectares natuurvriendelijke oever aan te leggen ontstaat er ruimte voor de rietzanger om te leven en broeden.

Poelen

Poelen zijn zeer belangrijk voor amfibieën, insecten, waterplanten en sommige vogelsoorten. In het Utrecht Science Park (USP) worden een aantal nieuwe poelen aangelegd. Deze hebben bij voorkeur een flauwe walkant, een doorsnede van twintig meter en bevinden zich dichtbij houtgroei. Ook staan de poelen bij voorkeur de helft van de dag in de zon, zodat de daar levende amfibieën zich voldoende kunnen warmen aan de zon. Meer weten? Lees [het beheerplan](#).

Gidssoort: de kamsalamander

Deze salamander leeft bij en rondom (ondiep) stilstaand water. Kamsalamanders leven op land, maar paren en broeden doen zij in het water. Van de kamsalamander weten we dat deze ten zuiden en ten noordoosten van het USP voorkomt. Door hiertussen een aantal poelen dichtbij elkaar aan te leggen ontstaat er een natuurlijke brugverbinding voor de kamsalamander.

Houtwallen

Houtopslag, waaronder bomenlanen en houtwallen vallen, bieden een mogelijke habitat voor tal van dier- en plantsoorten. In het Utrecht Science Park (USP) zullen de bestaande en nieuw gevormde houtwallen een thuis zijn voor diersoorten als Ree, Boommarter, Nachtegaal en Das. Een houtwal is een erfafscheiding die uit een reeks dicht op elkaar geplante bomen en struiken bestaat. Omwille van de bevordering van de biodiversiteit, plant de universiteit een gevarieerde selectie van inheemse bomen en struiken op de plekken waar nieuwe houtwallen worden gecreëerd. Meer weten? Lees [het beheerplan](#).

Gidssoort: het ree

Het ree leeft overwegend in bosachtig gebied met open plekken en aangrenzende velden, maar kun je ook aantreffen in een heideveld of akkerbouwgebied. Reeën passen zich gemakkelijk aan het cultuurlandschap aan, mits er voldoende dekking, voedsel en rust aanwezig is. Met de aankomende groenverbindingen en ecologisch beheerd grasland, wordt het USP een meer geschikte habitat voor het ree.

Wintervoedselakker

Dit zijn akkers of akkerranden waar het graan in de winter blijft staan en dienen als voedsel voor akkervogels. De akkerranden worden ongeveer negen meter, met daarin drie stroken van drie meter breed. De buitenste twee stroken zouden als wintervoedselakkers moeten dienen. De middelste strook biedt ruimte voor gras, klaver en kruidengroei waar vogels die op de grond broeden eventueel een nest in kunnen maken. Meer weten? Lees [het beheerplan](#).

Gidssoort: de grijze patrijs

Grijze patrijzen kunnen maximaal dertig centimeter groot worden en eten vooral gras, kruiden en graan. Af en toe eten ze een paar insecten. De grijze patrijs is een bedreigde diersoort, wat het des te belangrijker maakt om ze te verwelkomen in het Utrecht Science Park (USP) en omgeving. In maart 2021 zijn patrijzen waargenomen op een recent aangelegde keverbank in Bunnik. Daarom gaat de beoogde wintervoedselakker aan die kant van het USP komen.

Hoogstamboomgaard

Hoogstamboomgaarden zijn fruitboomgaarden waarvan de eerste zijtakken pas op 1,80m of hoger ontspringen. De ondergroei in een dergelijke boomgaard bestaat voornamelijk uit grassen en kruiden. Vlinders, insecten, steenuilen en andere vogelsoorten hebben met name baat bij een boomgaard. Bijna honderd jaar geleden bestond het gebied voor meer dan twintig procent uit hoogstamboomgaarden. Meer weten? Lees [het beheerplan](#).

Gidssoort: de argusvlinder

Deze vlinder heeft een voorkeur voor vochtige tot vrij droge vegetaties met een mozaïek van kale grond, lage vegetaties en hogere kruidenrijke ruigte. De vrouwtjesvlinder bevestigt haar eitjes op stengels of aan de toppen van bladeren van allerlei grassen. Dit heet ook wel eitjes 'afzetten'. Voorbeelden van nectarplanten voor deze vlinder zijn o.a. rode klaver, akkerdistel en knoopkruid.

Ecologisch beheerd gras

Graslanden, gazons en bermen vormen een belangrijke (potentiële) habitat voor allerlei dier- en plantensoorten. Kruiden- en bloemrijke grasstroken bieden beschutting, voedsel en structuur. Het ecologisch beheren van dit gras betekent dat er twee keer per jaar gefaseerd gemaaid wordt. Gefaseerd betekent dat een deel van het gras kan blijven groeien. Het maaisel wordt afgevoerd, zodat de grond verschaald. Zo ontstaat er meer variatie, kunnen opvallende bloemrijke delen gespaard worden en biedt dat een grotere overlevingskans voor insecten en andere kleine dieren. Ook leidt dit ecologische beheer tot een betere bodemstructuur waardoor drainage en wateropslag in de grond verbeteren. Meer weten? Lees [het beheerplan](#).

Gidssoort: de donkere klaverzandbij

De donkere klaverzandbij is een zeldzame wilde bij en leeft in extensief beheerde en bloemrijke graslanden. Hij doet zich het liefst tegoeed aan rode en witte klaver. Deze bij wordt soms in grote groepen aangetroffen, maar leeft eigenlijk hoofdzakelijk solitair. Hij dankt zijn naam aan zijn lust voor klaver en omdat hij een nest in het zand graaft. De klaverzandbij kun je waarnemen van eind april tot begin augustus.

Botanische Tuinen UU

De Botanische Tuinen liggen in het hart van het Utrecht Science Park en zijn, met een oppervlakte van negen hectare, de grootste academische botanische tuin van Nederland. Ze zijn aangelegd op en rondom het 19de-eeuwse Fort Hoofddijk. Het fort is een onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (UNESCO).

Een belangrijke functie van de Tuinen is na meer dan 380 jaar nog altijd ondersteuning van onderwijs en onderzoek en het herbergen van een grote plantencollectie, welke inmiddels bijna 10.000 verschillende soorten omvat. In de loop der tijd hebben deze botanische tuinen echter ook een grotere publieksfunctie gekregen en is waarborging van diversiteit, vooral in internationaal verband, een belangrijk onderwerp geworden waar zij aan bijdragen.

Onderzoeksgroep biodiversiteit

Sinds 2020 is er ook een sterke focus gekomen op zelfstandig realiseren van (academisch) onderwijs en onderzoek. In 2022 is er dan ook een interdepartementale onderzoeksgroep op het gebied van biodiversiteit, ecosysteemdiensten, collecties en educatie gestart (Quantitative Biodiversity Dynamics). Zo wordt een brug geslagen tussen het academische onderzoek van de Universiteit Utrecht en het publiek dat naar de Tuinen komt.

De Noordwesthoek

Het in de Noordwesthoek gelegen bos, de houtwallen, weilanden en poeltjes zijn van grote waarde voor de biodiversiteit. Dit kleine stukje groen in de noordwesthoek van het Utrecht Science Park (USP) bevat het laatste onaangetaste stuk bos dat je hier kunt vinden en is al heel oud (19e eeuw). Alle gidssoorten die de universiteit heeft uitgekozen hebben hun (potentiële) leefgebied in dit gebied. Zo zijn er op wildcamera's boommarters en reeën gezien en kunnen de populaties van de steenuil en nachtegaal hier in potentie herstellen.

Van belang voor de ringslang

Voor de ringslang is het gebied belangrijk. Deze soort leeft hier en de universiteit heeft een zorgplicht voor de populatie ringslangen. De populatieontwikkeling van deze soort in het USP wordt dan ook gemonitord. Door broeihopen te plaatsen, kan de populatie ringslangen in dit gebied verder toenemen. Ringslangen leggen eieren in de hopen organisch afval (takken, hooi etc) en vinden er beschutting.

**Universiteit
Utrecht**

Er kunnen geen rechten worden ontleend aan deze inhoud.

Colofon

De informatie in deze routekaart is samengesteld en geschreven door het Programma Duurzaamheid van de Universiteit Utrecht.

Illustraties en ontwerp door:
Nanna de Jong

Met dank aan:
Dactylis

